

شراب؟

مادر پلیدیها

پیشرو: عبدالحمید قاضی
مدرس دارالعلوم زاهدان

ناموس حرام شده است و رجم هم به خاطر آن مشروع قرار داده شده است. اما شراب باعث می شود تا این پنج چیز از دست انسان برود و تهی دست و فقیر بماند و سخرهی دیگران و کودکان قرار گیرد و از موقعیت و وجهی اجتماعی شایستهی خود سقوط کند، اما افرادی که به دنبال سرگرم کردن خود به صورت انحرافی هستند روی به مشروب آورده و دستور اکید و قطعی خداوند متعال را فراموش کرده و شکار و سوسه های شیطانی شده، زیان دنیا و آخرت را نصیب خود می کنند. در صورتی که خداوند به آن عنوان پلیدی داده و از نزدیک شدن به آن بر حذر داشته تا آلوده به آن نشوند، و رسول اکرم ﷺ از حضور در مکانی و بر سفره ای که شراب یکی از اقلام تشکیل دهنده ی سفره می باشد به شدت بر حذر داشته است؛ ولی مردم از آن به عنوان مقوی و اشتها آور و سرگرم کننده یاد کرده و به دلخواه خود تن به ارتکاب معصیتی به این بزرگی و با عواقب بسیار خطرناک می دهند.

انسان بنا به فعالیت روزمره ی زندگی و تلاشهایی که انجام می دهد و به تکاپو مشغول می گردد دچار خستگی های مفرط می شود، بنابراین، نیاز به تجدید قوا پیدا می کند؛ اما بجای این که از راههای درست قوای خود را تجدید نماید دچار وسوسه ها و قریبهای شیطانی شده و به راه کاذب و انحراف می رود به خیال این که بتواند تجدید قوا نماید بی قید و شرط از هوای نفس پیروی کرده و به شراب و مواد مخدر روی می آورد تا نشاطی آتی و زودگذر به او دست دهد و از طرفی دیگر عمری پشیمان باشد و تمام سرمایه ی عزت و شرافت و افتخار و نام نیکو و ناموس و عقل و دین را یکجا از دست داده و انگشت ندامت و حسرت را به دندان گزد.

در این مقاله سعی می شود که نوشیدن شراب را از دیدگاه قرآن و سنت، شرع و عقل، منطق و طب بررسی کرده و مضرات آن را بیان کرده و عواقب وخیم آن را متذکر شویم.

در هر دین و آئینی رعایت و پاس داشتن پنج چیز ضروری بوده و محترم شمرده شده اند و به تعبیری دیگر از مصونیت تام برخوردار بوده اند:

۱- دین ۲- عقل ۳- نفس ۴- مال ۵- ناموس

در هر کدام از احکام شریعت اسلام این پنج مورد سعی شده که هتک نشود، بطور مثال، ارتداد بخاطر حفظ دین تحریم شده، شراب به خاطر حفظ دین و عقل و نفس و مال و ناموس حرام شده، حد سرقت به خاطر حفظ مال تجویز شده، و زنا و فحشا به خاطر حفظ

شراب ایزاری اهریمنی

عرب و دیگر اقوام از دیر زمان عادت به نوشیدن شراب داشتند، وقتی رسالت اسلام ظهور کرد، لازم بود تا این ابزار اهریمنی از بین برده شود؛ بنابراین، اسلام در چند مرحله به صورت تدریجی در تحریم شراب پیش رفت و حکمت هم این را متقاضی بود تا این که افراد عاقل و زیرک در مراحل اولیه، زیانهای آن را درک کرده و هم زمینه ی مساعدی برای اعلام تحریم قطعی آن فراهم شود.

✓ شراب به

خاطر حفظ دین

و عقل و نفس و

مال و ناموس

حرام شده،

غرق می‌شود، ایشان چنین می‌نویسد: «همانا یکی از خواص این معصیت (شراب نوشی) این است که هر چه انسان به آن بیشتر مشغول شود میل به آن بیشتر و انگیزه‌ی نفس قوی تر می‌گردد بر خلاف سایر گناهان، مثلاً زانی اگر یکبار زنا کند رغبت و علاقه وی دیگر سست می‌شود، هر چند تکرار شود نفرت و انزجار از زنا کامل تر می‌شود اما شراب هر چه به آن بیشتر دست یازد نشاط و علاقه و میل وی بیشتر و تمام تر به این معصیت می‌شود تا جایی که انسان به مرحله‌ای می‌رسد که غرق در لذات جسمانی شده و از یاد آخرت و روز قیامت غافل می‌شود و به جمع غافلان و بی‌خبران از خداوند می‌پیوندد و خدا هم او را از یاد می‌برد. در نتیجه: شراب عقل را از بین می‌برد چون عقل زوال یابد تمامی زشتیها جمع می‌شود. این است معنای آنچه که رسول الله ﷺ فرموده‌اند: «الخمير ام الخبائث»؛ (۵) شراب اساس (مادر) پلیدیها است».

آیا چیز بدی در شراب وجود دارد؟

بلی، شراب سرشار از الکل می‌باشد، و الکل اثرات زیان باری بر انسان دارد بویژه باعث می‌شود که انسان مست شود و در عین مستی حقیقت جوایی را از دست بدهد و دچار افکار باطل شود.

الکل موجب بزرگ خیالات واهی و پوچ

دکتر انیوف می‌گوید: «الکل خالق بزرگ خیالات واهی است، چون در مستی حس حقیقت جوایی کاهش یافت و مست دستخوش افکار باطل گردید هر سخن اطرافیان و یا حرکت دیگران را تعبیری نابجا می‌نماید و از همین جا است که آتش خشم و غضب او به خاطر هیچ و پوچ بر افروخته شده و بسا که جنایات سهمناک به وقوع می‌پیوندد.» (۶)

شراب و زوال عقل و فرآیندهای آن

الکل با زایل کردن عقل قدر و منزلتی برای آدمی باقی نمی‌گذارد، با مستی همه‌ی مفاصل روحی و اجتماعی پدید می‌آید و همه موانع اخلاقی درهم می‌شکنند چون عنان نفس از کف بدر رفت آنچه که آدمی

افرادی که به تجارت شراب مشغول بودند برایشان به راحتی قابل پذیرش نبود که از تجارت آن دست بکشند، بنابر این، به صورت حکیمانه‌ای تدبیر کار در نظر گرفته شد.

اول: «یا ایها الذین آمنوا لا تقربوا الصلاة و انتم سکاری حتی تعلموا ما تقولون»؛ (۱) ای کسانی که ایمان آورده‌اید! در حالی که مست هستید به نماز نایستید تا آنگاه که میدانید چه می‌گویید.

دوم: «یسئلونک عن الخمر و المیسر قل فیهما اثم کبیر و منافع للناس و اثمهما اکبر من نفعهما»؛ (۲) درباره‌ی باده و قمار از تو سؤال می‌کنند. بگو: در آنها گناه بزرگی است و منافی هم برای مردم در بر دارند. ولی گناه آنها بیش از نفع آنها است.

سوم: «انما یرید الشیطان ان یوقع بینکم العداوة و البغضاء فی الخمر و المیسر و یصدکم عن ذکر الله و عن الصلاة فهل انتم متتهون»؛ (۳) اهریمن می‌خواهد از طریق میخوارگی و قماربازی در میان شما دشمنی و کینه توزی ایجاد کند و شما را از یاد خدا و خواندن نماز باز دارد. پس آیا (از این دو چیزی که پلیدند، و دشمنی و کینه توزی می‌پراکند، و بندگان را از یاد خدا غافل می‌کند، و ایشان را از همه‌ی عبادات، بویژه نماز که مهمترین آنها است، باز می‌دارد) دست می‌کشید و بس می‌کنید؟!

چهارم: «یا ایها الذین آمنوا انما الخمر و المیسر و الانصاب و الازلام رجس من عمل الشیطان فاجتنبوه لعلکم تفلحون»؛ (۴) ای مؤمنان! می‌خوارگی و قماربازی و بتان (سنگی که در کنار آنها قربانی می‌کنید) و تیرها (و سنگها و اوراقی که برای بخت آزمایی و غیبجویی بکار می‌برید، همه و همه از لحاظ معنوی) پلیدند و (ناشی از تزیین و تلقین) عمل شیطان می‌باشند، پس از (این کارهای) پلید دوری کنید تا اینکه رستگار شوید.

مقایسه‌ای بین شراب و زنا

امام فخر رازی مقایسه‌ی جالبی بین شراب و زنا کرده‌اند که طبیعت انسان در زنا کردن این است که وقتی یک بار مرتکب شود دیگر علاقه‌ای در او برای زنا بار دوم باقی نمی‌ماند و از آن متنفر و منزجر می‌شود، ولی در شراب بر عکس است هر بار که بنوشد علاقه و میل او به آن تجدید می‌شود تا جایی که عادت کرده و در آن

✓ الکل اثرات

زیان باری بر

انسان دارد

بویژه باعث

می‌شود که

انسان مست

شود و در عین

مستی حقیقت

جوایی را از

دست بدهد و

دچار افکار

باطل شود.

۱- نساء: ۳۳

۲- بقره: ۲۱۹

۳- مائده: ۹۱

۴- مائده: ۹۰

۵- تفسیر کبیر، رازی: ۲۰۱/۶

۶- جوان، اثر آقای فلسفی، ۲۸۳ به نقل از علوم جنایی: ۸۵۷

را باز می‌داشت و به خویشتن داری و می‌داشت از میان بر می‌خیزد و عقلی نیست که به آدمی نهیب زند این کار را بکن و آن کار را مکن، این سخن را بگوی و لب از فلان گفتار فرو بند. (۱)

منافع شراب در مقایسه با مضرات

بطور کلی، وقتی بحث از شراب و حرمت آن می‌شود بعضی از منحرفان جامعه استدلال می‌کنند که شراب دارای فواید می‌باشد، در جواب آنان می‌گوییم: این که نیاز به اعتراف شما نداشت، بلکه آن را قرآن مجید بیان داشته است؛ اما از این غافل شده‌اید که فقط به منفعت آن چشم تان افتاده و از مقدار کم منفعت و کثرت ضررها و زیانهای شراب چشم را فرو بسته‌اید، بنگریم قرآن می‌فرماید: «قل فیهما اثم کبیر و منافع للناس و اثمهما اکبر من نفعهما»؛ (۲) بگو، در شراب و قمار گناه بزرگ و منافع برای مردم هست، و گناه آن دو بزرگتر از نفع آنهاست.

مسلم این است که مقایسه بین سود و زیان را به فراموشی سپرده‌اند، نفع آنی و یا فقط مالی است، اما زیان و ضرر دائمی و کلی، مالی و غیر مالی و دینی و دنیوی است، به عنوان مثال یکی از گناهان بزرگ شراب، ربودن سرمایه‌ی عقل و درک و شعور انسان است.

امام فخر رازی می‌نویسد:

همانا عقل انسان شریف‌ترین صفات او می‌باشد، و شراب دشمن عقل است و هر چه دشمن شریف‌ترین باشد پست‌ترین است، پس لازم می‌آید که نوشیدن شراب از تمام امور پست‌تر باشد، وجه تسمیه‌ی عقل از این قرار است که مانند عقال شتر (زانوبند) عمل می‌کند، و آن را از گریز و بیهودگی منع می‌کند. عقل انسان را نیز از هرزگی مانع شده، و باز می‌دارد چون وقتی طبع انسان او را به ارتکاب کار زشت وادار کند، عقل او را از انجام آن باز می‌دارد، وقتی شراب بنوشد طبیعت انسان بی‌مهار و لجام‌گسیخته شده و عقلی که وجود ندارد تا او را از فعل زشت باز دارد، زوال عقل همان، و نزدیک شدن به گناه و کار زشت نیز همان! (۳)

زیانهای میگساری

زیانهای میگساری بسیار بسیار متعدد است، مهم‌ترین آنها از دست رفتن ایمان از فرد میگسار و الکلی است.

حضرت عثمان رضی الله عنه فرموده است: همانا بخدا سوگند ایمان و اعتیاد به شراب یکجا با هم جمع نمی‌شوند، مگر این که یکی شان بیرون رود. و این مطلب در کتاب «الاستیعاب» نیز آمده است. (۴)

زیان مالی

شراب، سرمایه و ثروت انسان را فنا می‌کند، به این صورت که تمام مال خود را کم کم و به تدریج صرف جلسات سرگرمی و میگساری می‌نماید، یا این که در حال مستی آتش بزند و یا این که از او بریابند. (۵)

زیان اجتماعی

یکی دیگر از زیانهای میگساری این است که جنگ و درگیری و نارضایتی و بغض و عداوت و کینه توزی بین خود میگساران و بین آنان و افرادی که با آنان زندگی می‌کنند، به کمترین بهانه‌ی پیش پا افتاده و ساده که از خانواده و عیال آنان صورت گیرد.

زیان روانی و روحی

میگساری، افشای راز را بدنبال دارد که این مسئله دارای زیانهای بسیار خطرناکی برای کانون خانواده و جامعه و روابط اجتماعی است.

زیان دینی

فرد مست عبادت درستی انجام نمی‌دهد، بویژه - ستون دین - نماز را ترک می‌کند، از این بابت قرآن مجید فرموده است، «و یصدکم عن ذکر الله و عن الصلاة»؛ (۶) (شراب) شما را با نوشیدنش از یاد خدا و نماز باز می‌دارد.

زیان بهداشتی

علامه احمد مصطفی مراغی در کتاب تفسیر خود زیانهای متعدد بهداشتی شراب را یکجا آورده است که به شرح زیرند: «فاسد کردن معده، از بین بردن لذت و خوشی غذا، برجسته شدن چشمان، گنده شدن شکم، پریدن رنگ بدن و صورت، امراض کبد و جگر، از قبیل بزرگ شدن کبد، سفت و سخت شدن کبد، نارسایی

✓ همانا عقل

انسان شریف

ترین صفات او

می‌باشد، و

شراب دشمن

عقل است و هر

چه دشمن

شریف‌ترین

باشد

پست‌ترین

است،

۱- جوان: ۳۸۸، به نقل از علوم جنایی: ۸۴۰

۲- بقره: ۲۱۹

۳- تفسیر کبیر، امام فخر رازی: ۴۰۱/۶، تفسیر مراغی، احمد مصطفی

مراغی، استاد دانشکده شریعت مصر: ۴۰۲/۱

۴- تفسیر القرطبی ۵۲۳ به نقل از سنن نسایی

۵- تفسیر المراغی، احمد مصطفی مراغی، ۳۰۲/۱

۶- مائده: ۹۱، تفسیر مراغی، ۳۰۵/۱

Bournovill مبتلایان به حماقت را تا ۴۰٪ بر اثر الکل می‌داند.^(۴)

کاپلین روان پزشک معروف با شاگردانش ثابت کرده‌اند که جذب الکل در خون و لو آن که میزان آن هر قدر ناچیز بوده باشد درجه‌ی دقت و قدرت فهم و ادراک را ضعیف می‌کند و در مقابل، ترشحات انسانی زیادتیر می‌شود و همبستگی عضلات و اعصاب و اسکلت برای حرکت عادی و جابجا شدن دچار اختلال می‌گردد.^(۵)

از اینجا ارزش این حدیث رسول اکرم ﷺ درک می‌شود که می‌فرمایند: «ما أسكر كشره فقليله حرام»؛^(۶) آنچه مصرف زیادش سکرآور باشد مصرف مقدار اندک آن نیز حرام می‌باشد.

پس این تبلیغات که می‌گویند: شراب زمانی اثر سوء می‌گذارد که در مصرف آن زیاده روی شود و مقدار کم آن ضرر ندارد، پایه و اساس درستی ندارد.

بلاهای تهدید کننده جامعه بشری

معروف است که چهار بلا جامعه را تهدید می‌کند
 ۱- سیفلیس ۲- سرطان ۳- سل ۴- الکل
 و الکل از همه بدتر است زیرا مبتلایان به آن سه تا در مرحله‌ی ابتلاء قادر به کار و زندگی می‌باشند ولی الکل در همان ابتدای بیماریش از پای در می‌آید و به حال اغماء می‌افتد.^(۷)

چقدر خانواده‌هایی هستند که زنجیره‌ی آنها بر اثر شراب از هم پاشیده شده و یتیم و بیوه تحویل جامعه و سربار آن کرده‌اند. «مستی (ناشی از شراب) و زنا دو تا قیچی‌اند که ملت‌ها را قیچی می‌کنند». گفته‌اند: «اگر جامعه الکل را نکشد الکل جامعه را می‌کشد».

الکل و روان

شراب (الکل) به محض وارد شدن به معده خیلی زود می‌سوزد و تولید گرما کرده و از راه مرکز عصبی به

زودرس کبد، بیماری‌های کلیوی، سل - این بیماری با وجود تدابیر شدید بهداشتی و گسترده در اروپا با توجه به کوشش‌های بعمل آمده در اروپا بالای جان اروپائیان شده است چنانکه بعد از ترویج نوشابه‌های الکلی دامنگیر مصریها شد. با وجود اینکه جو آن دارای زیر بنای مذهبی بود و برای ترویج نوشابه‌های الکلی مساعد نبود - پیری زودرس برای میگساران و باده نوشان.

و پزشکی از پزشکان آلمان گفته است: «فرد باده نوش و شرابی چهل ساله، بافت بدنش مثل بافت بدن فرد شصت ساله‌ای است».

جلوگیری از گردش خون، در نتیجه توقف و ایست قلبی ناگهانی، سفت شدن و تصلب شرایین و حنجره، گرفتگی صدا و ازدیاد سرفه.^(۸)

یکی دیگر از زیانهای نوشیدن شراب، انقطاع نسل و غریزه جنسی و دچار ضعف شدن فرزندان می‌باشد و تحقیقات نشان داده است که فرزندان الکلی‌ها ضعیف و نوه‌ها پشان ضعیف‌تر از فرزندان بوده و از کم‌ترین میزان عقل و فهم برخوردار هستند و این امر در طبقات دیگر اولاد آنان یکی بعد از دیگری ادامه داشته و ضعیف‌تر و ضعیف‌تر می‌گردند تا بطور کامل نسل شان منقطع شود بویژه وقتی که فرزندان همان عملکرد پدرانشان را در پیش گیرند و اغلب نیز چنین است.

«و یکی از پزشکان گفته است: نصفی از شرابخانه‌ها را قفل کنید به شما ضمانت تعطیلی نصفی از تعداد بیشمار بیمارستانها را می‌دهم».^(۹)

«غدد تناسلی مرد و زن دچار نارسایی و عدم کفایت می‌شود سپس تحلیل یافته و از بین می‌رود در ۶۰٪ از مردان شرابی، عقیمی بصورت فقدان اسپرماتوزوئید و در زنان بصورت کوچک شدن تخمدانها پیدا می‌شود».^(۱۰)

تحقیقات بعمل آمده

در سال ۱۸۸۹ سولیو *Solliu* معتادان به شراب و الکلی‌ها را تحت نظر و مراقبت گرفته و به این نتیجه دست یافته است که: نصف افرادی که وضع غیر عادی و روانی دارند از فرزندان معتادان به الکل بوده‌اند، این اختلال روانی در نسل اول کاملاً مشهود و می‌تواند تا چند نسل بعدی هم ادامه داشته باشد، و دکتر برنویل

۱- احمد مصطفی مراغی، تفسیر مراغی: ۲۰۲/۱ ط دار الکتب العلمیه بیروت، تعالیم بهداشتی اسلام: ۲۰۹ دکتر صفدر صامی
 ۲- احمد مصطفی مراغی، تفسیر مراغی: ۳۰۲/۱ چاپ اول ۱۹۹۸ میلادی
 ۳- دکتر صفدر صامی، تعالیم بهداشتی اسلام: ۲۱۳، جوان، آتای فلسفی: ۲۹۲ به نقل از علوم جنایی ۸۶۳
 ۴- دکتر صفدر صامی، تعالیم بهداشتی اسلام: ۲۱۷
 ۵- جوان، ۲۹۱ به نقل از علوم جنایی: ۸۵۵
 ۶- صحیح مسلم ۷- تعالیم بهداشتی اسلام: ۲۱۵

✓ نصفی از شرابخانه‌ها را قفل کنید به شما ضمانت تعطیلی نصفی از تعداد بیشمار بیمارستانها را می‌دهم.

الکل و دستگاه تنفسی

چون دفع مقداری الکل از راه تنفس صورت می‌گیرد مقاومت موضعی را کم می‌کند، همچنین عوارض خطرناک در عفونتهای حاد ریوی، ضایعات حلق، حنجره، قصبه ریه، از عوارض عادی الکل بوده و زمینه‌ی مساعدی برای پیدایش برونشیت مزمن، آسم، ذات الریه، که اغلب به آبه ریه و یا گانگرن ریه منجر می‌شود. (۶)

الکل و حواس پنجگانه

چنانکه تا حال ذکر شد هیچ بخشی از بدن نیست که الکل اثر نا مطلوب خود را بر آن نگذارد، بنابراین حواس پنجگانه بویژه بینایی انسان از این اثر نا مطلوب بی نصیب نمانده است.

دکتر صفدر صناعی می‌نویسد:

«ضایعات الکل بیشتر از همه در حس بینایی است، بر اساس آمار یکی از بیمارستانهای برلن ۵۲٪ از الکلیک‌هایی (مشروب‌خوران) که به آن بیمارستان مراجعه کرده‌اند دارای ضایعات عصب بصری و شبکه‌ی چشم و نزدیک بینی، فلجهای چشمی ناشی از خونریزی موضعی در هسته‌های مرکزی اعصاب چشم می‌باشد». (۷)

در بدن پرده‌ی شرم و حیاء

در بدن پرده‌ی حیا و شرم یکی از دیگر ضررهای شراب است که انسان را به راه گناه و پلیدی می‌کشاند و بی پروا به جنایت دست می‌زند و مشروب عامل بسیار خطرناکی است که می‌تواند پرده‌ی حیا را پاره کرده و احساس شرم را از صفحه‌ی خاطر بزدايد و فرد را چنان جسور و بی باک می‌سازد که از هیچ کس و در هیچ شرایطی منفعل نشده و مرتکب هر جنایتی می‌شود.

چون شرم و حیا از بین رفت در نهایت ارتکاب اعمال شنیع و قبیح برای اشخاص مست به علت ضایع شدن قوه‌ی درک قباحت تسهیل می‌شود. جنایات جنسی، آدم کشی، ضرب و جرح، دزدی و ولگردی در

شدت به تمام نقاط بدن سرایت کرده و حافظه تحلیل می‌یابد، قدرت فکر و تشخیص فرد در اول بالا می‌رود اما دیری نمی‌گذرد که تورم مغزی بر اثر هجوم خون بوجود آمده و بافتهای مغز را تحت فشار قرار داده، و فرد الکلی دچار یابو ه گویی و هزیان، حرکات نامتعادل و غیره می‌شود. (۱)

بر طبق یک آمار سوسی در مدت پنج سال ۲۲/۵٪ درصد از مردانی که در بیمارستانهای روانی بستری شده‌اند ناشی از الکل بوده و فقط ۷/۶٪ امراض روانی دیگر داشته‌اند که توأم با الکلیسم بوده، که جمعاً ۳۰/۱٪ درصد بیماران روانی را نوشابه‌های الکلی به بیمارستان کشانده است. (۲)

الکل و قلب و عروق

شراب یا الکل باعث گشاد شدن بطن چپ قلب، ورم عضله‌ی قلب شده و گردش خون را دچار اختلال نموده و واریس و اسکلنوز وریدی و چربی زیاد در عروق زیر مغزی، و التهاب جدار داخلی شرايين سبب خون ریزی مغزی در افراد شرابخوار می‌گردد. (۳)

اثر الکل بر دستگاه ترشحي

نوشیدن شراب منجر به جمع شدن چربی در اطراف کلیه، ورم مزمن و کوچک شدن آن می‌گردد. الکل بر اثر نفوذ در شیر، لنف بزاق، ترشح لوز المعده، صفرا، مایع نخاعی و نطفه وارد بدن شده و از راه خون به جفت و جنین می‌رسد. (۴)

الکل و غده

ابتدا غده‌ی تیروئید بر اثر الکل پر از خون شده و بعد از آن تغییرات ترشحي ایجاد شده و آنرا از کار می‌اندازد.

اثر زیان بار الکل بر دستگاه هاضمه

الکل زیانهای بسیاری بر دستگاه هاضمه می‌گذارد که تعدادی به شرح زیرند:

- ۱- ازدیاد بزاق ۲- گشاد شدن عروق معده ۳- ازدیاد ترشحات معده و از کار افتادن گوارش ۳- تولید التهابات معده و روده ۴- سفت و سخت شدن و چین دار شدن معده ۵- نفخ شدید شکم ۶- درد کردن ناحیه سردل ۷- آروغ زدن و گاهی استفراغ خون ۸- زخم معده ۹- تورم معده بنا به تشخیص دکتر گری Gray ۱۰- ورم لوز المعده (پانکراتیت). (۵)

✓ ۳۰/۱٪
درصد بیماران
روانی را
نوشابه‌های
الکلی به
تیمارستان
کشانده است.

۱- منبع سابق، ص: ۲۱۴

۲- آقای فلسفی، جوان: ۲۹۰ به نقل از علوم جنایی ۸۴۱

۳- تعالیم بهداشتی اسلام: ۲۱۴

۴- تعالیم بهداشتی اسلام: ۲۱۳ اندکی تغییر

۵- تعالیم بهداشتی اسلام: ۲۰۹

۶- منبع سابق ۷- تعالیم بهداشتی اسلام: ۲۱۲

بسیاری از موارد متعاقب استعمال نوشابه‌های الکلی رخ می‌دهد.

الکل شرم و حیا را از بین می‌برد، پرده عفت را از هم می‌درد و شخص را از کلیه‌ی قیود و رسوم اجتماعی، مذهبی و اخلاقی آزاد کرده، ندای وجدان را خفه می‌سازد و فرشته را تبدیل به اهرمن می‌نماید، اولین قدمی که از جاده‌ی عفاف بیرون نهاده می‌شود اغلب در حین مستی است زیرا مستی که آمد عقل و وجدان بدر می‌رود، و در غیاب عقل و وجدان؛ عفت مفهومی ندارد. (۱)

قیس بن عاصم منقروی وقتی شراب نوشید مست شده دست به شکم دختر خود برد و به مادر و پدر خود ناسزا گفت، و مقدار زیادی از مال خود را به شراب فروش داد، وقتی به هوش آمد، او را از ماجرا با خبر کردند، چنین گفت:

«فلا والله لا اشربها صحیحاً
ولا اشفی بها ابداً سقیماً
فان الخمر تفضح شاربها
و تجنیهم بها الامر العظیماً» (۲)

ترجمه: بخدا سوگند در حال سلامتی آنرا نمی‌نوشم، و با آن هیچ مریضی را شفا نمی‌دهم، برایش تجویز نمی‌کنم، چون شراب نوشنده‌اش را رسوا می‌کند، و او را وادار به ارتکاب کارهای خطرناک می‌گرداند.

اثر الکل بر خون

تعداد گلبولهای سفید خون بر اثر الکل زیاد می‌شود و تولید منوئوکلوژ می‌کند، گلبولهای قرمز باد کرده می‌ترکند، هموگلوبین گلبولهای قرمز را از بین می‌برد، خاصیت قلبیایی خون را بهم می‌زند، و خون اسیدی می‌شود، خاصیت ضد میکربی گلبولهای سفید را کم می‌کند و الکل روی عروق موئینه تیز اثر کرده و عمل عبور گلبولهای سفید را از جدار آنها مختل کرده و سد دفاعی و ایمنی بدن را می‌شکند چون عمل گلبولهای سفید که مبارزه با سم میکربی است از کار می‌اندازد. (۳)

اثر الکل بر دستگاه عصبی

الکل به زودی یافته‌های عصبی را تحریک کرده و پس از آن از کار می‌اندازد و قشر مغز را کلفت می‌نماید. بطور کلی چهار مرحله بر اثر نوشیدن شراب ممکن است پیش بیاید.

۱- مسمومیت حاد ۲- خماری و نرسیدن الکل ۳- بیماریهای تغذیه‌ای دستگاه عصبی ۴- اختلالات مختلف مانند استحالہ مخچه، بیماری مارچین و بیگنامی *Bignami*

حال توضیح هر کدام از این مسمومیتها را از قول دکتر صفدر صانعی بخوانیم:

۱- در مسمومیت حاد، اختلاف عصبی زیادتری پیدا می‌شود و فرد معتاد به شراب ستیزه جو شده و عده‌ای دیگر خرفت و مغمی علیه می‌شوند که نیاز به معالجه دارند.

مراحل مختلف مستی

۱- مستی ساده (۳۰ میلیگرم الکل در ۱۰۰ سی سی خون) که آثارش شنگولی معمولی همراه با پر حرفی، خوشمزگی و پیدایش غش، کتک، نزاع، تجاوز به عفت و اخلاق عمومی، هتک ناموس، زورگویی، توهین به دیگران حتی به پلیس، دزدی.

به دنبال این حالت امکان ضعف و ناتوانی فرد می‌رود و همه چیز را سیاه می‌بیند، گریه و زاری و اعتراف به گناهان و حتی خودکشی نیز از او امکان دارد. (۴)

۲- مستی کامل (۵۰ تا ۱۰۰ میلیگرم در صد سی سی خون).

آثار و عواقب آن عبارت از: عدم تعادل در راه رفتن و ایستادن و گفتار و کردار، اختلال و لکنت در زبان، تهوع، استفراغ، اختلالات هوش و روانی.

۳- مرحله اغماء (۳۰۰ میلیگرم در ۱۰۰ صد سی سی خون) آثار آن: مستی، بیهوشی، تنفس صدادار و دراز کشیدن بصورت نیم مرده.

۴- مستی هذیانی (احساساتی)

عده‌ای از هذیانات شخص الکلی از نوع هالوسیناسیون یا تخیلات بصری می‌باشد ولی عده‌ای دیگر از هذیانها در اثر جدا شدن قسمتهای تحتانی مغز از قوای انسانی است که بر اثر نافرمانی از عقل هذیانهایی نظیر شهوانی، حسادت، ترس، تصورات

✓ الکل شرم و

حیا را از بین

می‌برد، پرده

عفت را از هم

می‌درد و

شخص را از

کلیه‌ی قیود و

رسوم

اجتماعی،

مذهبی و

اخلاقی آزاد

کرده، ندای

وجدان را خفه

می‌سازد و

۱- جوان، فلسفی: ۲۸۸ به نقل از علوم جنایی: ۸۳۱/۸۳۲، اصحاج روانکاری: ۲۱۲

۲- القرطبی، تفسیر القرطبی: ۵۵/۳، بیروت

۳- تعالیم بهداشتی اسلام: ۲۰۷-۲۰۸

۴- تعالیم بهداشتی اسلام: ۲۱۰

این بدیهی است که عامل بروز بیماری خود نمی تواند درمان بیماری باشد، بهمین هدف حضرت رسول اکرم ﷺ در جواب سوالی فرموده است: «انه لیس بدواء، و لکنه داء»؛^(۶) شراب دوا نیست و لیکن مرض است.

علامه محمد تقی عثمانی (مدظله) می نویسد: «انه لیس بدواء» و لکنه داء؛ هذا يدل علی تحریم التداوی بالخمیر، و هو مذهب اکثر الفقهاء؛^(۷) این - حدیث - دلالت بر حرام قرار دادن معالجه و مداوا بوسیله شراب می کند و مذهب اکثر فقهاء همین است.

تحریم شراب

بنابر این اسباب و علل و عواقب خطرناک، خداوند شراب را حرام قرار داده و آن را به عنوان «رجس من عمل الشیطان»؛ پلیدی و از عمل شیطان است. یاد کرده و حضرت رسول اکرم ﷺ از آن به نام مآدر (اساس) پلیدیها یاد کرده است.

در زمان رسول اکرم ﷺ وقتی شراب حرام شد، همه ی مردم کوزه های شراب را شکسته و حتی در جامهایی که قبلاً در آن شراب می نوشیدند آب نمی نوشیدند.

فرق اصحاب رسول الله ﷺ با مردم عصر حاضر

یکی از مسلمانان صدر اسلام با تمام سرمایه خود از شام شراب خریده و برای فروش به مدینه می برد، در وسط راه اطلاع یافت که شراب حرام شده، فوری تمام محموله ی شراب که عبارت از کل سرمایه ی او بود به دل کوه برد و همه را سرازیر کرده و به زمین ریخت ولی این طور نگفت که من بدبخت و تنگدست و بیچاره می شوم این دفعه سرمایه خود را نقد بکنم، بعد از این دیگر دست به تجارت آن زنم، اما مردم عصر حاضر می گویند: این دفعه که شده، بار دیگر آن را انجام

نفسانی و در آخر پیدایش افکار پوچ و بی معنی.^(۱)
شراب نوش و مضحکه ی دیگران

شراب نوش بر اثر نوشیدن شراب مضحکه و مسخره ی دیگران می گردد، و با ادرار و فضولات خود بازی می کند چه بسا که آن را به صورت خود بمالد، و بعضی افراد الکلی را دیده اند که فضولات خود را به صورت خود مالیده و دعا می کردند. «اللهم اجعلنی من التوابین و اجعلنی من المتطهرین»؛^(۲) بار الها! مرا از توبه کنندگان و طهارت کنندگان قرار بده.

اهداف و مقاصد اسلام

باید بدانیم که اسلام برای تحقق مصالح بندگان آمده است، امام عز بن عبدالسلام می فرماید: «ان الشریعة کلها مصالح، إما ذرّة مفاسد او جلب مصالح»؛^(۳) شریعت همه اش مصالح، دفع فساد یا جلب مصالح است.

و علامه ابن قیم می نویسد: اساس و مبنای شریعت بر حکمت و رعایت مصالح بندگان در زندگی آخرت است و شریعت سراسر عدل و رحمت و مصالح و حکمت است.^(۴)

نفع بودن، دفع ضرر؛ کدام یک ترجیح دارد؟

وقتی یک چیز نفع و ضرر هر دو تا را داشته باشد، انسان در مورد آن دچار شک و تردید می شود، اما به حکم عقل از نفع آن صرف نظر کرده و از ضرر آن دوری می کند، بویژه وقتی که ضررش بیشتر از نفع آن باشد، دانشمندان و فقهای اسلام یکی دو اصل بزرگ فقهی دارند که بسیاری از چیزها را بر آنها تفریع می کنند و حکم مورد نظر را ظاهر می نمایند.

۱- «ذرة المفاسد مُقَدَّمٌ عَلَى جَلْبِ الْمَصَالِح»؛ دفع مفاسد بر جلب مصالح مقدم است.

۲- «إرتکاب اخف الضررین اذا کان لابدً من أحدهما»؛ در صورت نیاز ضرر خفیف را تحمل می کند.^(۵)

شراب و علاج بیماریها

بعضی از مردم می گویند که شراب برای معالجه ی امراض توصیه می شود بنابر این عده ای به این هدف به شراب روی می آورند. اما با تفصیلی که از دیدگاه قرآن و سنت و نظر متخصصان علوم پزشکی و آزمایشگاهی که پیش از این گذشت هیچ جای تردیدی باقی نمی ماند که شراب عامل مهم و مؤثری در پیدایش بیماریهاست، و

✓ شراب دوا نیست، مرض است.

۱- تعالیم بهداشتی اسلام: ۲۱۱

۲- القرطبی، تفسیر قرطبی: ۵۵/۳

۳- عز بن عبدالسلام، القواعد: ۹/۱

۴- ابن قیم جوزی احیاء المواتعین: ۱/۳، شاطبی، الموافقات: ۶/۲

عبدالکریم زیدان، اصول الدعوة: ۳۰۱

۵- احمد مصطفی مراضی، تفسیر مراضی: ۳۰۶/۱

۶- مسلم بن حجاج نیشابوری، صحیح مسلم، باب تحریم اقتدای

بالخمر، حدیث شماره: ۵۱۰۳، ابوداود، سنن ابی داود، باب فی الادویة

المکروهة، حدیث شماره: ۴۸۷۳، کذا فی الترمذی، حدیث

شماره: ۲۱۱۹-۲۱۲۰

۷- محمد تقی عثمانی، تکملة فتح الملهم: ۶۱۵/۳ چاپ کراچی

می‌نماید که یقیناً مسکر قبیح است چون نوشیدنش باعث انداختن جان انسان در گرداب بهیمیت و دوری از صفات ملکی است.

و تغییر خلقت الله است زیرا عقل خود را - که از انعامهای خصوصی الله به نوع انسان است و بر آنان با این انعام منت گذاشته - فاسد کرده است.

فاسد کردن مصلحت خانوادگی و اجتماعی و ضایع کردن مال و در معرض حالات زشت قرار دادن خود، امری است که بچه‌ها او را به خنده گرفته و مسخره می‌کنند، و خداوند همه این معانی و اهداف را در این آیه به صورت صریح یا تلویحی یکجا جمع کرده است: «انما یرید الشیطان ان یوقع بینکم العداوة»؛ همانا شیطان می‌خواهد که بین شما عداوت ایجاد کند، بنابراین این، تمامی ملتها و فرقه‌ها بر قبیح و زشت بودن آن یکدست متفق‌اند. (۳)

پس ای برادران و خواهران مسلمان، دستور الله رب العزت را با جان و دل قبول کرده و از پیروی کردن راه شیطان باز بیایم تا راه سعادت و هدایت را پیموده و در بهشت برین الله تعالی به رضای او تعالی مفتخر گردیم، و راه نفوذ شیطان و نوکران او را در دنیا بر خودمان مسدود نماییم.

به امید این که بدنی سالم، جامعه‌ای سالم، و فرزندی سالم و دینی سالم بدور از معصیت با پاکیزگی تمام داشته باشیم.

«والسلام علی من اتبع الهدی»

نمی‌دهم، حتی بعضی از مردم برای گرفتن مجوز به علماء مراجعه کرده و اجازه می‌خواهند به خیال این که برایشان بعد از این حلال می‌شود در صورتیکه که علماء نمی‌توانند حکم الله را تغییر دهند. بنابراین این صحابه رسول اکرم ﷺ گوش به فرمان سرور الهی و وحی آسمانی و دستور رسول اکرم ﷺ بودند و دنبال توجیه کارهای زشت نبودند و تاریخ هم هرگز مانند آنان را به خود ندیده و نخواهد دید.

حکم اسلام در مورد شراب خوردن

اسلام برای تطهیر جامعه از پلیدیها و جلوگیری از منکرات و برای تحقق ضروریات پنجگانه سابق الذکر، بر مشروبخوران ۸۰ ضربه شلاق را تجویز کرده است.

علامه ابن تیمیه رحمته الله می‌نویسد: «حد شرب از سنت رسول الله و اجماع مسلمانان ثابت است. چون رسول الله بر مشروبخوران حد اجرا نموده است. (۱)

باید بدانیم که قوانین دنیوی اسلام برای تکمیل حیات پسندیده‌ی آخرت است نه از روی هوی و هوس و حسن و قبح عقلی وضع شده باشند، و ما نباید بهنگام تقابل احکام اسلام با آرزوهای شیطانی و هوس از هواهای شیطانی پیروی کنیم چون الله تعالی می‌فرماید: «فاما من طغی و آثر الحیة الدنیا فان الجحیم هی المأوی، و اما من خاف مقام ربه و نهی النفس عن الهوی فان الجنة هی المأوی»؛ (۲) پس اما کسی طغیان کرد و زندگی دنیا را ترجیح داد همانا جهنم جایگاه اوست، و اما کسی که از مقام و منزلت پروردگارش ترسید و نفس را از هوی بازداشت همانا بهشت جایگاه اوست.

پس اگر برای پر کردن اوقات فراغت خود از راه شریعت منحرف شویم و سعی شد که آن را با معصیت پر کنیم دچار قهر و غضب الله تعالی می‌شویم، خداوند همه مسلمانان را از این نوع بلاهای عظیم نجات بدهد.

دادگاه عقل و خرد

شراب با این همه مفاسد و زیانهای بیشماری که در بر دارد، خرد هم حکم می‌نماید که شراب چیز قبیح و زشتی است و خرید و فروش و حمل و معاونت در آن حرام بوده و بر آن نفرین شده است.

علامه شاه ولی الله دهلوی رحمته الله می‌نویسد: «آگاه باش که در رابطه با زایل کردن عقل با نوشیدن مسکر، عقل قضاوت

✓ دستور الله
رب العزت را با
جان و دل قبول
کرده و از پیروی
کردن راه
شیطان باز
بیایم تا راه
سعادت و
هدایت را
پیموده و در
بهشت برین
الله تعالی به
رضای او تعالی
مفتخر گردیم،

۱- ابن تیمیه، مجموع فتاوی: ۳۳۶-۳۳۷/۲۸، اصول الدعوة، عبدالکریم

زیدان: ۲۸۷

۲- نازعات: ۳۷

۳- شاه ولی الله دهلوی، حجة الله البالغة: ۱۸۷/۲، چاپ لاهور